

MAGYARÁG

VII. No. 30
1938. Jan. 31

2 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

Cuza munkaügyi miniszter rendelete:

Vendéglők és kávéházak nem tarthatnak idegen és zsidó pincéreket

**Változások a diplomáciai karban -- visszahívják Ciuntu moszkvai követet
Maniu a jövő héten találkozik Vaidával?**

Bukarest, jan. 29. A „Populare” című lap jelentése szerint Maniu Gyula, a nemzeti parasztpárt és Vaida, a román front vezére a jövő hét keddjén találkoznak. A találkozásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak politikai körökben.

A kormány a jövő héten tartja nagy fővárosi választási gyűlését.

A H-csoport a sikertelen gyűltmüködési tárgyalások után csütörtökön újra megbeszélést tartott és elhatározta, hogy új pártot létesít, amely a demokratikus irányvonal kimélyítését és a nacionalizmus előtérbe helyezését tűzi ki programjául. A párt a napokban megalakul és azonnal kiáltványt intéz az országhoz.

Iunian hazaérkezett Sanremóból és vasárnap Tg.-Jiulban tart beszédet.

A hivatalos lap közli az új választási rendszer végrehajtási utasításait. Eszerint az első számú listán az egy pont átmérője 9 milliméter, a második

listán a két pont 7—7 milliméter, a harmadik listán 6—6 milliméter lesz. A legkisebb pont átmérője 3 milliméter.

A „Cuvântul” értesítése szerint a diplomáciai testületben változások állottak be.

Ciuntu Edmundot, Románia moszkvai követét visszahívták. Helyét Radu Conțescu eddigi szófiai követ foglalta el. Szófiai követé pedig Paraschivescu jelenlegi külügyminiszteriumi államtitkár nevezik ki. A külügyminiszteriumhoz viszont Dului Zamfirescu varsói követ kerül államtitkári rangban.

Varsói követé a „Cuvântul” szerint Grigorcea jelenlegi londoni, vagy Petrescu Commeu berlini követet nevezik ki.

Cuza György munkaügyi miniszter az élelmezési munkások szindikátusának intervenciójára ma rendeletet irt alá, amelynek értelmében

vendéglők, kávéházak, bodegák, klubok stb. a jövőben

nem tarthatnak idegen és zsidó pincéreket.

A rendelet második szakasza kimondja, hogy az elbocsátott idegen és zsidó pincérek helyére azonnal keresztény és román munkásokat kell alkalmazni.

Bukarest, jan. 29. Goga Octavian miniszterelnök, aki a Genfben tartózkodó Istratie Micescu külügyminiszter távollétében a külügyminiszterium ügyeit is vezeti, tegnap este bucsu-vacsorát adott Osztrovszky Mihály szovjetkövettel.

Goga Octavian miniszterelnök pohárköszöntőjében hangsúlyozta, hogy az örökké megszilárdult határok között élő Románia mindent el fog követni, hogy baráti körét kiszélesítse.

Osztrovszky Mihály válaszában hangsúlyozta, hogy a béke fenntartása érdekében folytatott akcióban Románia mindig számíthat a Szovjetre.

Seladásnál visszaverték a köztársaságiakat

Páris, jan. 29. A nemzeti csapatok főhadiszállásának jelentése szerint a nemzeti haderő ismételten visszaverte a köztársaságiak támadását Seladásnál. Turiától déli irányban ugyancsak támadással kísérleteztek a köztársaságiak, azonban a nemzeti csapatok ezen a szakaszon is sikerrel állták ellent. Salamanca ellen 15 köztársasági repülőgép támadást akart intézni, a légháritó ütegek azonban olyan zárótűzet adtak le, amely miatt az ellenséges repülőgépek nem kerülhettek a város felé. A repülők erre a környező falvakat bombázták.

„Amerikai” méreli az amerikai hadsereg új fellegyzerezését

Washington, jan. 29. — Az amerikai törvényhozó testület szakértői most vizsgálják felül azt a javaslatot, amely a tengeri flotta kiépítését sürgeti és erre vonatkozólag kész terveket is tartalmaz. E tervek szerint a tengerészeti hivatal 47 új hadihajó építését kezdi meg. Ezek közül 3 nagy csatahajó, 2 repülőgépanyahajó, 25 torpedóromboló és 9 tengerlattyóró lesz. Ugyanebbe a költségvetési keretbe felvették még 1000 darab repülőgép építését is. A költségvetés végösszege pontosan 800 millió dollár.

Meghosszabbították a nyugdíjfizetéseket határidejét.

A pénzügyigazgatóság a hét elején megkezdte a január havi nyugdíjak kifizetését és mára befejezték volna az összes nyugdíjak folyósítását. Ilyenkor le szokták zárni a nyugdíjfizetést és akik nem vették fel nyugdíjukat, csak kérvényezés után juthatnak hozzá járandóságukhoz. Ebben a hónapban azonban a nyugdíjasoknak a rendőrség által kiállított bizonyítványokkal igazolniok kellett az életbenlétüket. Ezt az igazolványt még nem mindenki kapta meg, hogy a nyugdíjat minden nyugdíjas megkaphassa, a nyugdíj fizetések lezárásának hatánapját néhány nappal meghosszabbították.

Japán Honkong semlegességére számít

Washington, jan. 29. A Fehér Házban Roosevelt elnök hosszasan tanácskozott Hull és Wells államtitkárokkal a japán-kinai incidens ügyében teendő nyilatkozat ügyében.

A Tokióból érkező jelentések arról számolnak be, hogy a ja-

pán parlament költségvetési vitája során a japán külügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy a japán kormány feltétlenül számít arra, hogy a megindítandó délkinai hadműveletek alkalmával Hongkong teljes semlegességét fog tanusítani a hadianyagszállítás körül.

Hirota bejelentette még, hogy Japán Belső Mongoliának a nankingi kormánytól függetlenül autonómiát akar biztosítani.

Nemzeti szocialisták tüntetése Ischlben

15 nemzeti szocialistát letartóztattak

Bécs, jan. 29. Ischl-ben több fiatalember a nyílt uccán nemzeti szocialista tüntetést rendezett és megrongálta a Hazafias Arcvonal több falragaszát. A Hazafias Arcvonal több tag-

ja üldözőbe vette a tüntetőket akiknek azonban sikerült elmenekülniök.

Mint ismeretes nemzeti szocialista tevékenység miatt a bécsi rendőrhatalóságok őrizetbe vették Text Lipót mérnököt,

akinek a lakásán nagymennyiségű kompromittáló iratot találtak. A mérnököt a rendőrhatalóságok átadták a bécsi büntetőbírósnak. Vele együtt még 15 embert vettek őrizetbe

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Színház

A THALIA SZÍNHÁZ vendéjátékának műsora

Február 2-án, szerdán este 9 órakor: MINDÖRÖKKÉ. — (O'Neill világhírű színműve Kovács György első fellépésével.) Rendes helyárakkal.

Csütörtökön d. u. 5 órakor: LÁZ (Olcsó helyárakkal).

Csütörtökön este 9 órakor: MENDÖRÖKKÉ (Rendes helyárakkal).

Péntek: Román előadás.

Szombaton d. u. 5 órakor: LÁZ (Olcsó helyárakkal).

Szombat este 9-kor: HOLNAP ÁGYBAN MARAD. — (Stella Adorján és Békeffy István óriási sikerű vígjátéka.) — Rendes helyárakkal.

Vasárnap d. u. 3 órakor: MINDÖRÖKKÉ (Rendes helyárakkal).

Vasárnap délután 6 órakor: HOLNAP ÁGYBAN MARAD. (Rendes helyárakkal.)

Vasárnap este 9 órakor: Román előadás.

Hétfőn délután 5 órakor: SZAKITS HELYETTEM (Olcsó helyárakkal).

Hétfőn este 9 órakor: HOLNAP ÁGYBAN MARAD (Rendes helyárakkal).

A THALIA SZÍNHÁZ hat napos játékcyklusa

Szerdán, február 2-án kezdi meg hat napos vendéjátékát a Thalia színház prózai együttese. A műsor ezúttal is változatos és magas színvonalú. Hat nap alatt két újdonság szerepel a műsorban. Ezek: O'Neill Nobel-díjas világhírű színműve a MINDÖRÖKKÉ, amelyben Kovács György először lép fel ebben a szezonban, — hosszú betegsége után a közönség elé. A második újdonság Stella Adorján és Békeffy István szenzációs sikerű legújabb vígjátéka a HOLNAP ÁGYBAN MARAD. — A délutáni előadásokon olcsó helyárakkal Lakatos László izgalmas színműve a LÁZ és Bókay János briliáns vígjátéka a SZAKITS HELYETTEM kerülnek színre.

Jegyek az összes előadásokra vasárnaptól kezdődőleg már válthatók a színház elővételi pénztáránál naponta d.e. 11—1 ig és délután 4—6-ig.

Arzént ettek cukorpor helyett

Nagykanizsáról jelentik: A Jörzöncei kettős halálos tragédia rejtélye mára kiderült. — Megállapították ugyanis, hogy Zoltán Margit tanítónő valahonnan nagyobb mennyiségű arzénport szerzett be néhány hét előtt, hogy kiirtsa lakásából a patkányokat. A megmaradt arzént egy papirzacskóban az éléskamrában hagyta és később egészen megfeledezett róla. Takarítónője, Móricz Zsigmondné pedig azt vélte, hogy a papirban porcukor van és azt az ételben használta fel.

Csatorna, amely Amerikától Azsiáig ér

Washingtonból jelentik: Isac amerikai képviselő bejelentette, hogy törvénytervezetet fog benyújtani egy 10 millió dolláros hitel nyitására vonatkozólag. Ez az összeg a Csendes- és Atlanti óceánt összekötő csatorna építéséhez lenne szükséges. A csatornát Nicaraguában építenék. A törvénytervezet 300 millió belföldi kölcsön kibocsátásával is foglalkozik. A csatorna azért szükséges, mert a Panama-csatorna nem alkalmas a hajóhad átkelésére. Az átalakítási munkálatok 10 évet vennének igénybe. A fávölkeleti helyzet pedig sürgeti a hajóhad gyors mozgási lehetőségét. Ez a csatorna tehát Nicaraguától Kínáig érne.

Ezt a szén kávéskannát a születésnapomra kaptam

és mivel a kanna nagyobb, több kávé tudok főzni, mint azelőtt. Ez nagyon fontos, mert az egészséges Kathreiner-ből és a Valódi Franck-ből készített kávé annyira ízlik, hogy szívesen iszunk többet belőle. Azt nyugodtan meg lehet tenni, mert a Kathreiner-rel készített kávé teljesen ártalmatlan és nagyon olcsó!

Rejtélyes postarablás

Belgrádból jelentik: Eszék-ről rejtélyes postarablást jelentenek, amelynél négyszáz-ezer dinár készpénz tűnt el. A felsőváros és az alsóváros között ismeretlen tettesek kiloptak a postakocsiból egy zsákot,

amelyet később a város határában találtak meg üresen. A kocsist és a mellette ülő postatisztviselőt letartóztatták, mert az a gyanú merült fel, hogy a postarablás előre megbeszélt dolog volt.

Felhőkarcolók a föld alatt

Newyork város polgármestere rendeletet adott ki, amelyben megtiltja az újabb felhőkarcolók építését. Legalább is egyelőre, amíg a fegyverkezési láz meg nem szűnik, amíg el nem jön az igazi világ béke. A felhőkarcolók ugyanis kitűnő célpontul szolgálnak egy esetleges repülő támadásnál és az ilyen magas épületeknél okozható anyagi kár felbecsülhetetlen veszélyt jelentene, eltekintve attól, hogy az épületek

ben egyszerre több ezer ember élete is veszélyeztetve volna. A rendelet most azt kívánja, hogy a jövőbeni építkezések, akár tíz-husz emeletnyi mélységben is, a föld alatt történjenek. A technika mai állása mellett a kérdés nem látszik megoldhatatlannak, aminek bizonyítéka, hogy a rendelet megjelenése óta már tizennégy építési engedélyt kértek a várostól földalatti felhőkarcolók építésére.

Ki öröklí Sarateanu volt régens vagyonát?

Galati, jan. 29. Érdekes örökösödési perben hirdet ítéletet szombaton a galati tábla. Sarateanu volt régens nővére halála után három végrendeletet találtak. Az egyik végrendelet értelmében a nagy vagyont Sava galati pénzügyigazgató-sági tisztviselő és felesége öröklí, a másik végrendelet örökösnek az Elisabeta Doamna kórházat tüntette fel, míg a harmadik Paula Stelian Ionescu bukaresti uriaszonyt. Mind a három örökös kérte annak idején a törvényszéket, helyezze őket a hagyaték birtokába. A bíróság ekkor úgy döntött, hogy a vagyon a Sava házaspárt illeti mert az őket örökösnek feltüntető végrendelet a legújabb keletű. A másik két örökös az ítélet ellen felebbezéssel élt. A tábla már több ízben foglalkozott az ügygel és végül is úgy látszott,

hogy a tegnapi kitűzött tárgyaláson megtörténik a döntés. Ítélethozatalra azonban most sem került sor, mert véleménykülönbség keletkezett a hármas tanács tagjai között. Ketten a felebbezés elfogadása míg a harmadik bíró, annak elutasítása mellett foglalt állást. Így az érdekes örökösödési pert szombaton kiegészíteti tanács újra tárgyalja és ekkor megtörténik a döntés is, amelynek kimenetele elé a város elsőkelő társadalma nagy érdeklődéssel tekint.

Gyermekek önként kérnek hashajtót, ha már egyszer Darmolt kaptak, mert a Darmol kitűnő csokoládézű és fájdalom nélkül hat.

Robinson tiltakozik a bombázás ellen

Az 56 éves Richard Schrampton negyedszázad óta él önkéntes Robinsonként a Chesil Beach nevű szigeten. Harminc kilométernyi körzetben nincs élő lény körülötte, kis kunyhóban lakik, nem jár hozzá sem postás, sem tejkihordó, sem végre hajtó, élelmét maga szerzi meg, mint kitűnő halász és vadász, s a dagály által partra vetett üres ládákat használja fel butorként. Most aztán valami megzavarta magányát, még pedig igen kellemetlenül. Az angol légiflotta ugyanis az ő szigetét szemelte ki bombavető gyakorlatai számára s Robinsonunk egy szép napon arra ébredt, hogy repülőgépek bombázzák komoly, éles bombákkal az ő szigetét. Azonnal éles hangú tiltakozó jegyzéket küldött az angol légügyi minisztériumnak, mely természetesen nem tudott arról, hogy a lakat lennak vélt szigeten él valaki. Most tárgyalásokat kezdtek, — hogy Robinson urnak utaljanak-e ki másik lakatlan szigetet, vagy a repülőknél kereszenek más alkalmas lövőteret.

Tasnádi hírek. A múlt héten temették el Ritli János tekintélyes gazdálkodót, aki Faff Lajos tasnádi tekintélyes kereskedőnek apósa volt. A halálesettel kapcsolatosan Faff János ur, aki apósát a Temesvári Segélyező Egyesületbe csak rövid egy évvel ezelőtt iratta be tagnak, az Egyesület tasnádi megbízottja, Keresztési Samu ur útján, anélkül, hogy különösebb utánjárásra lett volna szüksége, a temetési költségekre segély címén 6000 lejt kapott azonnal készpénzben kifizetve. A Temesvári Segélyező Egyesület előzőkeny eljárása Faff urat annyira váratlanul és kellemesen érintette, hogy családi gyászba közegette ezt munkatársunknak spontán mesélte el és így mi is érdemesnek találtuk lapunk hasábjain leközlötni.

Három nő kitüntetése

Három nőt tüntettek ki Amerikában s mindhármán kötelességük bátor teljesítéséért kaptak jutalmat. Az első díjat Smith Grace telefonos-kisasszony kapta, aki a Mississipp-i folyam áradásakor sem hagyta el munkahelyét. Olyan ponton tartózkodott, ahonnan áttekinthette a veszélyeztetett területet s a megmaradt vezetékeken utasításokkal láthatta el a mentőcsapatokat. Mikor már a melléig ért a víz, hagyta el a helyiséget s a postahivatal melletti telefonpóznára kapaszkodva husz órán keresztül éltenszomján dolgozott a rendelkezésére álló kezdetleges kellékekkel.

A második díjat Tune loan ápolónő kapta. Nagybeteg nőt kellett repülőgépen San Franciscoba szállítani, mert csak azonnali műtét menthette meg életét. Senki se volt, aki a beteg nőt elkísérje s Tune loan gyermekét ápolta s az egész éjszakára várta a váltságot. Mégis a hivatás mellett döntött, gyermekét mások gondjaira bízta, elkísérte a beteg nőt s negyedóra múlva indult vissza gyermekéhez. Összesen kilenc órát töltött levegőben, de az elszállított nőt megmentették.

Doouley Leona a harmadik nősnő, Nebraska hóviharos északi vidékének levélhordója. Februárban gyógyszerküldeményt kapott, melyet egy távoli községnek kellett kézbesítenie, ahol veszedelmes járvány tört ki. A levélhordónőt utközben szörnyű hóvihar lepette meg. Mégse szakította félbe útját, hanem a többméteres hóban elvitte a csomagot rendeltetési helyére.

A három nő a Wails-alapítvány díját kapta meg, amely ugyan jóval kisebb, mint a Nobel-díj, de úgy a kitüntetettek, mint az alapító megérdemlik az emberiség elismerését. Hét évvel ezelőtt halt meg Wails-kisasszony, aki az emberi közösségnek felajánlott vagyonát önfeláldozásával szerezte. Egy milliomos anyáflán gyermekeinek volt a nevelőnője, mikor csónakkirándulás közben mindhármán vízbe fordultak. Bár súlyosan megsebesült, sikerült mindkét gyermeket megmentenie. A hálás apa két millió dollárt hagyott a bátor leányra.

Nobel, kinek alapítványa joggal kivívta az emberiség hódolatát, a dinamit feltalálása révén jutott vagyonához. A tudomány, irodalom fejlesztésére, a világbéke megvalósítására áldozott alapítvánnyal jóvá akarta tenni, hogy ezt a vagyont az emberiség pusztulásához felhasználta dinamittal szerezte. Wails-kisasszony nő volt s az alapítványok összegéhez saját élete közkészítésével jutott.

Tömegesen utasítják ki Jugoszláviából az osztrák állampolgárokat legitimista propaganda miatt

Bécs, január 29. Osztrák lapok jelentései szerint a jugoszláv hatóságok az elmúlt napokban tömegesen utasították ki az osztrák állampolgárságu, de már évtizedek óta szlovénia területén élő egyéneket a határmenti községekből és városokból. Eleinte azt gondolták, hogy mindez megtorlásul történik azért, hogy Grác

ból kiutasítottak egy jugoszláv orvost. Most kiderült, hogy a jugoszláv hatóságok azért tették meg intézkedéseiket, mivel a kiutasítottak legitimista működést fejtettek ki. A megtartott házkutatásoknál bécsi legitimista újságokat, fekete-sárgaszókat és a Habsburg ház tagjainak fényképeit találtak meg és kobozták el.

Tivoli Mozgó dupla szenzációja! Magyar feliratok!

Szentivánéji álom

Bűbajos operettláger.

Rendezte Max Reinhardt.

James Cagney, Joe Brown és Dick Powell el.

Tarzan kutyája

Rin-Tin-Tin festvőfilmje

rendkívül izgalmas.

Tíz ember bennégett a kigyuladt aggmenházban

Helsinki, január 29. A finnországi Ilaeneben az aggmenházban tűz ütött ki. A tűzvész gyorsan terjedt és az öre-

geket csak nagy nehezen lehetett az épületből kimenteni. — Tíz ember elpusztult a lángokban.

Még mindig nem oldódott meg a bolgár kormányválság

Szófia, január 29. A bolgár kormányválság még nem intézódött el. Kiosszeimanoff miniszterelnök pénteken újból kihallgatáson volt a királynál.

A palotából távozóban közölte, hogy a kereskedelmi tárcát Nikeforovval tölti be. Ezzel a kormányválság még mindig nincs megoldva.

Szerencsétlenség áldozatául esett egy világhírű gépkocsivezető

Berlin, január 29. Bernard Rosemayer, a világhírű gépkocsiversenyző meg akarta javítani a sebességi világrekordot a Darmstadt-frankfurti út német gépkocsi úton. Az első kísérlet nem sikerült.

A második kísérletnél egy szélroham a gépkocsit neki-szorította egy hid karfájának és teljesen összetört. Rosemayer messze kirepült a kocsiból és meghalt.

40.000 ezer kíváncsi ember nézte végig a Niagara-hid beomlását

Newyork, január 29. A Niagara zuhatag közelében fekvő hatalmas acélhid, az ugynevezett nemzetközi hid, amely an nakidején az első összekötő kapocs volt az Ót ó vidékén az Egyesült Államok és Kanada között — amint már röviden jelentettük, a hatalmas jégzajlás következtében összeomlott. A hid negyvennyolc órán át állott ellen a jégzajlásnak, végül azonban a pilléreire borzalmas nyomást gyakorló, helyenkint harminc méter vastag jégtömegek győztek és a kétezerhatszáz tonna súlyú hid, borzalmas robajjal zuhant a mélységbe. Az egész környék földrengésszerű

dörrenés rázta meg. A hid először az amerikai oldalon omlott be, azután rendült meg a hid középpillére, végül a kanadai part felőli rész zuhant le a befagyott folyó jégére. Mikor az amerikaiak értesülést szereztek a hid közeli beomlásáról, nagy tömegekben utaztak a Niagara partjára s a hidbeomlást negyven-ezer ember nézte végig. Az újságtudósítók repülőgépekről készítették felvételeket. Az ősz szes környező szállodák zsúfolásig megteltek s különvontok ontják most is a tömegeket. Nagy veszedelemben van az elektromos üzem is, amely a vizesés alatt épült.

János bácsi

mit szó maga a „zöld egerek” sikeréhez.

— Olvastam, hogy a három olasz repülőgép közül keitti átrepülte az óceánt és megérkeztek Rio de Zsanejroba, miután most ott is fasizmus van. Én ugyan még nem hallottam ojan egerről, amék repül, de ugyláccik a fasiszta egér az másminen, mint a rendes.

— Mit szól a népszövetség századik ülésszakához?

— Ugy hallottam, hogy csak egyetlen olyan delegátus vót a századik ülésen, aki mán a legelső ülésen is részt vett: a kínai delegátus. Ő biztosan ott lesz a kétszázadik ülésen is és fogja várni, hogy Japán mikor üzeni meg a héborút.

— Olvasta, hogy a Niagara feletti hidat elsodorja a jégzalas.

— Majd építenek helyette másikat, mer' Amerikába' az úgy van, hogy ha valami eccer megvót, azt nem hagyják, hogy elvesszen. Így van a lincseléssel is. Törvényt akartak hozni, hogy a négereket ezen-tul ne lehessen agyonverni a népnek, de egy amerikaj szenátor kijelentette, hogy addig fog beszélni, amíg a törvényből nem lesz semmi. Ez a legjobb propagangya a lincselés mellett, mer' hogy azt a szenátort kellett vóna meglincselni.

— Hát ahoz mit szól, hogy a volt négust a Nobel-békedíjra akarták jelölni?

— Vajjon miér? Mer' első-köft az olaszok elől, vagy mer' megverték. Ezér' a pénzér mán Vilmos császárnak odaadhatnák a békedíjat.

Einstein meghívta egy indiai egyetem

Londoni jelentések szerint Einstein Albert professzor, aki jelenleg Amerikában előadásokat tart meghívást kapott a travancorei hindu egyetemre, ahol matematikai és fizikai előadásokat kell tartani. Einstein a meghívást elfogadta és még e hónap végén Indiába utazik. Junius végéig ott marad, azután visszatér Amerikába a princeforni egyetemre.

Színes országutak Angliában

London, január 29. Az angol közlekedési minisztérium kísérleteket kezdett a legfontosabb országutak éjszakai megvilágításának egy egészen új módszerével. Az utak cementjét megszinezik, még pedig rózsaszínűre, vörösre vagy sárgára festik, hogy így láthatóbbakká legyenek. Az első kísérletek kielégítő eredménnyel jártak. Az országutak láthatóbbá tétele érdekében még azal is próbálkoznak, hogy fekete szegélyt festenek az országutak szélére.

Hogyan járjunk utána állampolgársági ügyünknek?

Gyakorlati tanácsok az olvasók kérdései alapján

Az állampolgársági rendelet törvény végrehajtásával kapcsolatban szerkesztőségünket naponta ostromolják kérdésekkel. Amíg a törvény végrehajtási utasítása meg nem jelenik, csak a meglehetősen hézagos rendelet törvény interpretálására vagyunk utalva. Alábbiakban azonban — kérdés és felelet formájában — gyakorlati példákkal próbáljuk meg illusztrálni a teendőket:

KÉRDÉS: Én az országban születtem, a szüleim 1913. óta itt laknak. Kell-e újból igazolnom állampolgárságomat és milyen aktákkal?

FELELET: Kell, abban az esetben, ha ön zsidó vallású, vagy az volt az 1924. évi összeírás idején. Elsősorban kérdés az, hogy nagykorú — volt-e ön az 1924. évi állampolgársági összeírás idején, illetve, hogy külön szerepel-e az állampolgársági lajstrom rubrikáiban vagy pedig együtt születéssel. Erről meggyőződhet, ha megtekintí az állampolgársági lajstromot a városházán. Ha együtt szerepel születéssel, illetőleg apja, vagy édesanyja szerepel a rubrika első helyén, akkor elsősorban az ő iratait kell szereznie be még abban az esetben is, ha szülei időközben elhalnak. A beszerzendő iratok: szülője születési bizonyítványa és illetőségi bizonyítványa. (Vigyázní kell, csak olyan illetőségi bizonyítvány jó, amely 1918. december 1-é illetőséget is igazolja. Az illetőségi bizonyítványt úgy lehet megszerezni, ha a rendőrségi bejelentő-hivataltól kérvényezi annak igazolását, hogy 1913. óta a városban lakik, illetve itt van bejelentett lakása. (Leghelyesebb ezt az iratot mindjárt két példányban kérni. A bejelentő hivatal igazolása mellett igazolni kell, hogy községi adókat fizetett (régí adókönyvekkel, vagy adókönyvi kivonattal.) E két akta alapján kérvényt intéz a városhoz, amelyben kéri az illetőség elismerését 1918. december 1-ig visszamenőleg. Leghelyesebb, ha a városhoz beadandó kérvényről másolatot készít és rávezeti az iktatószámot. Amikor a városháza közhírré teszi, hogy a kifüggesztésre kerülő lajstromok elkészültek, nyomban adja be kérvényét az illetékes járásbíróshoz — még abban az esetben is, ha az illetőségi bizonyítványt még nem kapta

kézhez. Mellékeli ehhez a kérvényhez szülője születési bizonyítványát és a városházára beadott kérvény másolatát az iktató-számmal együtt, amellyel igazolja, hogy kérését beadta és 20 napi újabb haladékokat kér az iratok bemutatására. — Ha szülei időközben elhalnak halotti bizonyítványt is szerezzen be és mint örökös a saját maga nevében kérje a haladékokat.

Saját magáról, illetőleg testvéreiről, akik egyazon rubrikában szerepelnek és 1924-ben még nem voltak nagykorúak születési bizonyítványt szerezzen be. Feleségéről házassági bizonyítványt.

KÉRDÉS: Illetőségi bizonyítvány helyett nem elegendő a születési bizonyítvány egymagában, ha a szülei is az országban születtek?

FELELET: A községi illetőség megszerzéséről szóló törvény szerint a születési kiscigitó illetékességet jelent. Tehát, aki külön nem igazolja illetékességét abban a községben, ahol született. Szigorúan véve tehát a születési bizonyítvány egymagában elegendő, félő azonban, hogy egyedül nem fogadják el. (Ezt a kérdést a végrehajtási utasítás tisztázza.) Ezért tanácsos illetőségi bizonyítványt is beszerezni. Ha az illetőséget nem áll módjában beszerezni, legalább egy olyan bizonyítványt szerezzen, amely bizonyítja, hogy nem optált más állampolgárságra. Ilyen bizonyítványt a megyei prefektúrán, vagy a városi rendőrségen szerezhet.

KÉRDÉS: 1914-ben bevonultam a háborúba. Hogyan igazoljam, hogy községi adót fizettem?

FELELET: Igazolja azt, hogy a háborúban volt, tehát nem fizethetett községi adót és ezen az alapon kérje az illetőség elismerését. Ha hozzátartozói hadisegélyt kaptak esetleg ez is igazolás lehet.

KÉRDÉS: Mi történik abban az esetben, ha jogosultságom ellenére a község-háza nem ismeri el illetőségemet?

FELELET: A községi tanács határozatát, amellyel elutasították illetősége elismerését — nyomban felebbezze meg a temesvári Közigazgatási Táblához és ezt jelezze a járásbíróshoz beadott kérvényben.

KÉRDÉS: Mi történik ab-

ban az esetben, ha a község-házán nem intézik el, vagy nem adnak választ a törvény által előírt terminus alatt illetőség iránt kérvényemre?

FELELET: Nem hisszük, hogy erre sor kerülne, mert valószínűleg a végrehajtási utasítás kötelezni fogja a község-házát, hogy az ilyen kéréseket soronkívül intézzék el. Ha az elintézés mégis késne úgy portarelek útján felszólítást küldhet a városhoz a kérés elintézésére, majd a tábla mellett működő közigazgatási bíróságtól kérheti kontenciós per útján, hogy kötelezzék a község-házát az akta elintézésére, vagy válaszadásra, sőt még kártérítést is követelhet, ha nyilvánvaló, hogy az elintézés késleltetése szándékos. Természetesen a per beadásáról értesíti azt a bírói fórumot, amely előtt az állampolgársági revízió folyik.

KÉRDÉS: Nem 1924-ben, hanem az igazságügyminisztérium mellett működő spe-

a kifüggesztett lajstromban külön fel van tüntetve, hogy jogosultságát a bíróság állapította meg — úgy ismételtük önnek semmiféle kérvényt nem kell intézni a járásbíróshoz. Előfordulhat azonban, hogy valaki feljelentést tesz ön ellen, vagy az ügyészség hivatalból fogja kérni iratai felülvizsgálását. Ez esetben önt a törvénytörvény — és nem a járásbíróshoz — meg fogja idézni és magával kell vinnie igazoló iratait. Ezért ajánlatos, ha iratait már most beszerzi, vagy esetleg a tábla irattárában fekvő régi iratokról közjegyzői másolatot készítte és a törvénytörvény előtt hivatkozik majd arra, hogy az eredeti iratok a táblán vannak ahonnan a törvénytörvény hivatalból bekérheti. Ez annál is inkább fontos, mert a törvénytörvény ez esetben elsősorban azt vizsgálja, hogy az iratok nem hamisak-e?

KÉRDÉS: Meddig lehet beadni a kérvényt a járásbíróshoz?

FELELET: A törvény január 22-én jelent meg és 30 napi haladékokat engedélyez a község-házaknak a zsidók lajstromának kiírása (tehát február 22-ig). Ez a terminus azonban maximális. Előfordulhat azonban, hogy — különösen kisebb helyeken — ahol csak néhány zsidó állampolgár van — a kiírást is kifüggesztést hamarabb elvégzik, mint február 22-é. Tehát vigyázní kell a község-háza mikor teszi közzé (dobverés, újsághirdetmény

FLOREAL-KRÉM

szeplő, májfolt, pattanás és más arctisztatálanságok ellen. Szépit, üdít, fiatalít. 1 tégely ára 40 lei. Főraktár:

PAP DROGUERIA

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 9. Tel. 656. Naponta postai szétküldés

ciális bizottság utólag vett fel az állampolgárok lajstromába. Mi a teendő?

FELELET: A teendő ugyanaz, mintha 1924-ben vették volna fel a község-házán. Ugyanazt az eljárást kell követnie.

KÉRDÉS: 1924-ben nem ismerték el állampolgársági jogomat, megfeleltem és a tábla mellett működő speciális bizottság ismerte el jogosultságomat. Mi a teendő?

FELELET: Önnek semmiféle kérvényt nem kell beadnia. Előbb azonban győződjön meg arról, hogy a városházán kifüggesztendő lajstromban külön fel van-e tüntetve, hogy az ön állampolgársági jogát a bíróság ismerte el. Ha ez nem lenne külön feltüntetve úgy kérvényezze a városházán, hogy helyesbítsék olyan értelemben a lajstromot és ugyanerről a kérvényezésről értesítse a járásbíróshoz. Ha meggyőződik arról, hogy

vagy a városháza hirdetés tábláján kifüggesztett hirdetmény nyel, hogy ki van függesztve a lajstrom. Ettől számított 20 hétköznapon belül be kell adja kérvényét a járásbíróshoz, akár az összes igazoló iratokkal együtt — akár a kérvényt magában indokoltan kérve az újabb 20 napos haladékokat az iratok beszerzésére.

KÉRDÉS: Mennyi béklye kell a járásbíróshoz intézendő kérvényre?

FELELET: Semmi. A kérvény a törvényrendelet értelmében mentes mindenféle béklyegilletéktől.

Gál Zoltán

most megjelent

Román nyelv-tanfolyama

kapható a

Pásztor Ede cégnél

Ara 120 lei

Alkohol- térkép

Ausztráliában minden vendéglőt bezárnak délután hat órákor. Igaz, hogy hat óráig mindenki kénye-kedve szerint berughat, de azért ott is szívesebben isznak este az emberek. Ezért a legtöbb vendéglő egyúttal szálloda is. Szállodákban hat óra után is szabad alkoholt fogyasztani, tekintettel arra, hogy ott a vendégek — mindjárt le is fekhetnek. Persze, ez csak városokra vonatkozik. Harminc kilométeres körzeten kívül szabad az ivás annak, aki ott éjszakázik. S hogy mindenki tudja magát mihez tartani, a lokálokban térkép van kifüggesztve a színes vonalakkal határolt, harminc kilométeres körzetekkel.

SZENZÁCIÓS AJÁNLAT

Ingyen szállítjuk az első tartály

„ARAGAZ”-1

minden új magánfogyasztónknak i. é. január 31-ig

ORADEAI KÉPVISELET:
FRATII KOMLÓS ORADEA
Strada Nicolae Iorga 13. -- Telefon: 3-72.
Nem hiányozhat egyetlen háztartásból sem az „ARAGAZ”

Parfőmjének illata árult el egy veszedelmes női gangsztert

Hogyan fogták el Manchester város legveszedelmesebb betörőnőjét

Manchester, jan. 29. Manchester a nagy angol iparváros lakosságát már hosszú idő óta izgalomban tartotta az a veszedelmes betörő, aki hetenként rabolta ki a leggazdagabb emberek lakásait.

A rendőrség óriási erőfeszítéseket tett a betörő elfogatására, de minden kutatás hiába valónak bizonyult, a betörőt — nem tudták elfogni. Talán még éveken át garázdálkodik a veszedelmes betörő, ha a legügyesebb nyomozó: a véletlen rendőrkézre nem juttatja.

EGY KÜLÖNÖS PARFŐMILLAT

A múlt hét elején Manchester legismertebb bankárjának lakását fosztotta ki a betörő s a kikerülő detektívek egyetlen ujjlenyomatot sem találtak, melyből következtetni tudtak volna.

Az egész lakást átkutatták, minden tárgyat külön megvizsgálták, de sehol semmire nem akadtak. Már távozásra készülődtek, amikor az egyik fiatal detektív, aki szaglászról volt híres, szimatolni kezdett. A detektív ugyanis valami különleges ismeretlen parfőmszagra lett figyelmes.

Behívatta a ház asszonyát, aki kijelentette, hogy nem használ parfőmöt és így ez nem az ő illata. Ezek után kétségtelemmé vált, hogy a parfőm illatot a betörő hagyta maga után, ami ugyan nyomnak — édes kevés volt, de mégis elegendő arra, hogy a detektív

kiderítse a rejtélyes bűnözések hátterét.

A VÉLETLEN SEGÍTSÉGE

A detektív már régen elfelejtette a bankár lakásában történt betörést, amikor legutóbb Manchester legelőkelőbb pensiójában akadt dolga. A pen

— Ez? Miss Relley, a pensio tulajdonosnője.

— Az lehetetlen! — tört ki a detektívből, de aztán azonnal el is hallgatott.

„MAGA BETÖRÉSÉRŐL, JÖN...”

Miss Relley olyan tisztességes nő hírében állt és olyan

Titok
Nők tiszta teintjüket gyakran csupán annak köszönhetik, hogy emésztésükre kellő figyelmet fordítanak. A Darmol használja Ön is, hatása kitűnő.

Darmol hashajtó patikában és drogériában 4.- és 35.- L

sio tulajdonosa Miss Edith Relley volt, aki noha közel volt az ötvenhez, rendkívül fiatalosan és üdén hatott. Mindég elegáns és jókedvű volt, a pensioja nagyszerűen ment és különösen köztje tette híressé.

A detektív egyik hölgyismerőst látogatta meg és csupán véletlenül találkozott a tulajdonosnővel, aki a folyosón elment mellette. Amikor Miss Relley eltávozott, a detektív orrát egy különös parfőm-illat csapta meg.

Pillanatig nem tudta, hogy mire emlékezteti ez az illat, de azután villámgyorsan eszébe jutott, hogy a bankár kifosztott lakásában érezte már egyszer ezt a szagot.

— Ki volt ez a hölgy? — kérdezte ismerőstől izgatottan.

előkelő összeköttetésekkel rendelkezett, hogy a detektív eleinte nem is merte gyanuba fogni.

Viszont a detektív mégsem akart egy alkalmat elszalasztani és ezért diszkrétan figyelni kezdte a pensio tulajdonosnőjét.

Két nap múlva már látta, hogy gyanuja nem volt alaptalan és egyre növekvő gyanakvással látta, hogy a miss ropant gyanus utakon jár.

Leselkedésének negyedik napján Miss Relley éjjel után kisurrant a pensio kapuján és kis tura-kocsijába ülve elrobogott. A detektív mindenütt követte s látta, hogy a pensio-tulajdonosnő lelassít, majd az idős nő villámgyorsan eltűnik a fák között.

Negyedórába sem telt s Miss Edith visszatért, kezében egy

diszkrét kis batyuval. A detektívnek ezek után nem lehettek kétségei. Miss Relley mellé lépett és ráförmedt:

— Maga betöréséről jön?

A pensio-tulajdonosnő annyira meglepte ez a váratlan rajtaütés, hogy szóhoz sem tudott jutni s mindent bevallott.

Kiderült, hogy az elegáns, nagyvilági társaságok kedvence kétlaki életet élt. Nappali pensio-tulajdonosnő volt, éjszakánként pedig minden segítség nélkül, vakmerő betöréseket hajtott végre.

Miss Relley beismerte, hogy több mint 102 helyen tört be és óriási összegű ékszert és drágaságot loptott össze.

A pensio-tulajdonosnő bűnügye egész Manchesterben óriási szenzációt keltett.

Meghalt a zipsz-zár feltalálója

Newyorkból jelentik: Lewis Walter, a zipsz-zárak feltalálója, aki ezzel a találmányával óriási vagyont szerzett, 82 éves korában meghalt. Már az 1893-as chicagói világkiállításon szerepelt a találmány, de csak husz évvel később tudott Walter egy kis gyárat alapítani 20 munkással. A világháború után egyszerre népszerűvé lett a zipsz-zár és legutóbb már négy ezer munkást foglalkoztattak Lewis Walter gyárjai.

Rendőrséghez és pénzügyigazgatósághoz szóló

bejelentések, lakbér szerződések és más hivatalos nyomtatvány úrlapok

kaphatók a

Pásztor Ede cégnél

Piața Mihai Viteazul No. 4

Ember vagy gép?

A harc eldőlt — a gép javára. — 2600 előfizetőt kapcsol a nagyvárad automata központ

Bukarest, Arad, Kolozsvár után a közel jövőben Nagyvárad is bekapcsolódik az automata telefonforgalomba. Külföldön ma már a manuális telefonközpontok régen kimentek a divatból s ezzel egyidejűleg megszűnt minden „téves kapcsolás”, amely annakidején annyi keserűséget, bosszúságot és kellemetlenséget okozott nem egy telefonelőfizetőnek.

Általános megállapítás, hogy a géperő megbízható és pontos. A gép sohasem téved, mert munka közben nem olvas új-ságot, vagy valamilyen rémregényt, nem befolyásolja sem miféle szubjektív érzés, nem szerelmes, nem haragos, hanem egyszerűen gép, érzéketlen minden emberi szenvedély iránt és csak a maga feladatát végzi. Valóban ideális állapot lesz, amikor pár hónap leforgása után, ha valakivel telefonon beszélgetni akarunk,

nem kell előzőleg négyszer-öt-ször elismételni a kívánt számot, nem kell pöcögtetnünk a hallgató készülékünk horgát, nem kell idegesen topognunk, mert a szám tévesen jelentkezett, hanem egyszerűen magunk tárcsázzuk le a kívánt számot és pillanatok alatt létrejön a kapcsolat. Ez azt jelenti, hogy végre eljött az ideje annak, amikor ennek a bámulatraméltó találmánynak tényleg hasznát is fogjuk venni. A telefon, mint olyan, elég tekintélyes multa tekintetét vissza. Még 1860-ban találta fel ezt a szellemes apparátust Graham Bell és tőle teljesen függetlenül Reis fizikus. Pontos definíciója ez: a hangokat elektromos úton, drótvezeték útján a távolba továbbító szerkezet. A két beszélni kívánó közt van a központ, amely eddig rendszerint arra törekedett, hogy lehetőleg a legnagyobb idővesztéssel, a legkomplikáltabb módon, a legrefináltabb bosszúságokat okozza az előfizetőknek.

rények pótolják az emberi erőt. Vékony drótszálak százával és százával nyulnak a kapcsolószerkezetek felé; most ezeket a drótszálakat forrasztják a helyükre. A milliméteres drótszálak az emeletre felnyúló karvastagságú kábelekből bujnak elő és különböző színek. Heynemans mérnök elmagyarázza, hogy a szálakat páronként vezetik a kapcsolószerkezetekhez. Rendkívüli figyelmet igénylő munka, amelyet naponta 30—40 munkás végez. És pedig elsőrendű szakmunkás.

A munka a legkedvezőbb tempóban folyik, — mondotta a mérnök — úgy, hogy még április folyamán készen lesz a teljes belső berendezés.

Felvilágosított bennünket arról, hogy ebben a teremben valóságos szellemmunka fog folyni. A gépeket mindössze egyetlen szakmunkás fogja idő közben felülvizsgálni. A speciális alkatrészeket kívül a többi anyag Bukarestből jött a Standard Electrica Romana S. A. műhelyeiből, sok alkatrészt pedig a német svárak szállítottak.

— Nemcsak a helyi forgalom bonyolódik le automatikusan hanem a nagy távolsági beszélgetés is. Ezzel elértük azt, hogy megtakarítottunk rendkívül sok felesleges munkaerőt.

Sajnos mi itt a drótok és állványok és csillogó acél és alumínium szerkezetek, különböző géprészek fantasztikus csapjai között arra gondolunk, — hogy mi történik azzal a sok munkaerővel, amely eddig a manuális központokban dolgozott?

— Mi lesz vajon a telefonos kisasszonyokkal?

Heynemans mérnök a vállát vonja:

— Nem tudom. Kérem a gép olyan precíz, hogy azzal az emberi munkaszolgáltatás nem versenyezhet.

Ebben valóban igazat kell adnunk Heynemans mérnöknek, sajnos azonban vannak emberi szempontok, amik egészen mást írnak elő.

— Itt például — folytatta Heynemans mérnök — ebben az aránylag kicsiny teremben a felállított gépek kétféle határozott előfizetőt kapcsolnak majd minden megerőltetés nélkül. Ha manuális központot építettünk volna, háromszor ekkora terem sem lett volna elegendő a munka zavartalan biztosítására. Ez a gépi berendezés nagy előnye.

Végül megtudtuk, hogy az automata telefonközpont május elsején nyílik meg hivatalosan s ez lesz az a dátum, amikor kiki már a saját felelősségére kapcsolhat.

Még pedig tévedés teljes ki-zárásával.

A Lázár Aurél ucca sarkán áll egy kicsi ház

Mióta Morganék átvették a telefonszolgálatot, az új telefonársaság fokozatos tervet dolgozott ki a telefonforgalom megjavítása céljából. A commercialis szellem azt diktálta, hogy modern berendezéseket létesítsenek s a reorganizációs terv egyik első feltétele az volt, hogy a vidéki városokban levő központokat modern igényeknek megfelelően átépítsék. Ez az átépítés pontosan az amerikai méreteket követi.

Morganék Nagyváradon a Lázár Aurél uccában építették fel az új automata telefonközpontot, mely mindössze egy emeletes épület s annak minden köbmétere gazdaságosan van kihasználva. Az épület még nincs teljesen készen, csupán április vége felé fejeződik be a munkálatok, amelyeket egyébként a múlt év nyarán kezdtek el. Látogatást tettünk az épülő, illetve szerelés alatt álló új telefonközpontban, ahol Heynemans A. C. holland mérnök kalauzolt bennünket.

Ahol 2600 előfizetőt kapcsol a gép

Cementtel, homokkal, oltott mészszel telt vödörök, állványok között sietünk fel az első emeleti helyiségbe, ahol már szerelik az óramű pontosságu finom szerkezeteket. A kapcsolószerkezetek Amerikából érkeztek, külön hatalmas ládákban. Érdekességük ezeknek az alkat-

részeknek az, hogy minden egyes darabjukat ötször vizsgálták felül a gyárban s így minden darab a legtekélyesebb és legkifogástalanabb. Az egész első emeleti terem tele van az egymás mellé sorakozó acél állványokkal és az embernek pillanatnyira az az impressziója, hogy egy könyvtárba került. Az állványokon azonban nem könyvek sorakoznak, hanem kapcsoló szerkezetek, amelyek külön-külön komplikált szerkezetek. E szer-

Felfüggesztették a japán-orosz postaforgalmat

Moszkvából jelentik: Mivel a mandzsuri japán hatóságok visszatartottak néhány orosz állampolgárnak szóló levelet és csomagot, a postai és

közlekedési népbiztos január 27-től kezdve ideiglenesen felfüggesztette a közvetlen japán-orosz postaforgalmat és a tranzit forgalmat is.

OLCSÓ KÖNYVSOROZAT:

5 könyv 15 Lei

I. SOROZAT:

1. János bácsi utazása: **Végig Erdéjen** humoros regény 112 old.
2. **Sors keze** kém regény 96 oldal.
3. **Mesebeli herceg** érdekesítő társadalmi regény 96 oldal.
- 4-5. **Lázadás a leprafővárosban** valóság regény, 2 kötet. Részletek az előhalottak birodalmából, 128 oldal.
- 5 könyv összesen 432 oldal terjedelemben.

7 könyv 20 Lei

II. SOROZAT:

1. **Egy amerikai detektív bravúrjai** izgalmas gangster regény, 64 oldal.
- 2-3. **Néger bosszúja** a fehér és fekete ember harca a dzsungel mélyén 2 kötet, 128 oldal.
- 4-5. **Haláltánc** regény a kémek életéből (Red ezredes, Mata Hari stb.) 2 kötet, 192 oldal.
6. **Szent álarc** háborús regény, 64 oldal.
7. **Bofrány a Luna parkban** cirkusz regény, 64 oldal.
- 7 könyv összesen 512 oldal.

5 könyv 15 Lei

III. SOROZAT:

1. János bácsi utazásai: **A spanyol polgárháborúban** humoros regény 96 oldal.
2. **Legnagyobb győzelem** sport regény, 64 oldal.
3. **Bűnös szerelem** regény az életből, 64 old.
- 4-5. **Texasi szerelem** egy amerikai szerelem története, 2 kötet 192 oldal.
- 5 regény 416 oldalon.

Nihetetlen olcsó áron kap izgalmas érdekesítő regényeket

Aki legalább két sorozat regényt vásárol, ingyen kapja lapunk ezévi szépirodalmi könyvnaplóját

Rendelie meg még ma Kapható a kiadóhivatalban és minden lapáros tórnán. Vidékiek a könyvek árát bélyegeken is beküldhetik.

Eletant a fogorvosi székben

A Barley-cirkusz Alfréd nevű elefántja megsértette az egyik agyarást és az orvosok szerint csak tömással lehet a dolgot rendbehozni. Aftól kellett tartani hogy dührohamban tör ki az elefánton, ami egy 3500 kilogramm súlyú állatnál nem veszélytelen és ezért cselt alkalmaztak. Alfrédot a porondra vezényelték, mintha próbát akarnának tartani vele. Mikor az állat arra a helyre ért, ahol a láncok és kötelek elő voltak készítve, az idomiló kiadta a parancsot: „feküdj le”. Az állat engedelmeskedett, erre hirtelen megkötözték s lefogták ormányát is. Megjelentek az orvosok egy különleges fűrőgéppel s a műtét megkezdődött. Alfréd fészkelődött, trombitált s „arckifejezése” szemtanuk szerint nagyon hasonlított a fogorvosi székben ülő fogfájós betegek rémült és szenvedő arckifejezéséhez. A fűrő közeljárt az ideghez. Alfréd türt, szenvedett, de nem dühöngött. Negyedóra múlva vége volt a műtétnek. Alfrédot óvatosan megszabadították köteleitől s az állat jó betegnek bizonyult. Megfélemlítve és csendesen követte őt az istállóba, ahol ropogós cukorral vigasztalták.

Nyíltér

Tasnád, 1938. I. 27.

Tekintetes

Timisoarai Segélyző Egyesület
Timișoara

Alulírott Faff Lajos tasnádi lakos, mint az Önök tisztelt Egyesületében 42/19241 B. I. szám alatt tagként beírt Ritli János kedvezményezettje, nevezetnek f. évi jan. hó 19-én történt elhunytával a halálos bejelentése után azonnal az esedékes segélyösszeget

Lei 6000, azaz hatezer leit, minden levonásmentesen, megkaptam, illetve az Önök ifteni megbízottja Keresztesi Samu ur azt nekem készpénzben — azonnal kifizette.

Nem mulasztatom el, hogy ezen gyors és pontos elintézésért tisztelt Egyesületüknek ez uton is legőszintébb köszönetemet ki ne fejezzem és igyekeznem fogok azt barátaim és ismerőseim körében ismertté tenni és ajánlani.

Teljes tisztelettel:

Faff Lajos s. k. kereskedő
Tasnád Cal. Reg. Ferdinand 10

Előttünk:

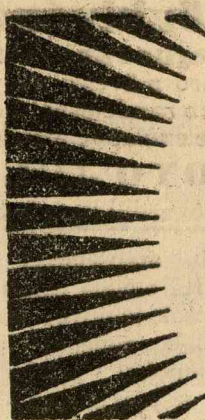
Özv. Costa Dezsőné s. k.

Özv. Ifj. Antal Imréné s. k.

Itt említjük meg, hogy Tasnádon özv. ifj. Antal Imréné fogja az Egyesület ügyeiben az érdeklődőket és beiratkozni akarókat személyesen felkeresni, akivel a beiratás is eszközölhető.

„Temesvári Segélyző Egyesület Oradeai Fiókja”

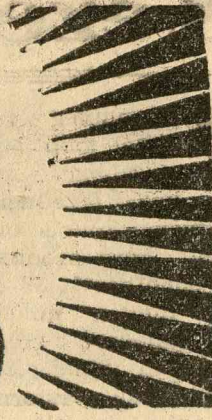
Parcul Ștefan cel Mare 3.

Vigyázat!

Csakis a BAYER keresztlével
ellátott tableta - a szervezetre
teljesen ártalmatlan - a valódi

ASPIRIN

LONDONI LEVÉL

Új Heltai-bukás

Angliában vasárnap nem játszanak a színházak, ezt számitásba véve, — német emigránsok — néhány hónappal ez előtt „The London International Theatre Club” néven alapítottak egy egyesületet, a melynek keretén belül egyik, nagy londoni színházban minden vasárnap este előkelő színészek közreműködésével külföldi írók darabjait mutatják be. Egy-egy színmű három egymást követő vasárnap kerül színre. Legutóbb január 16-án, (először) mutatták be Heltai Jenő „Jó üzlet” Gentleman's Agreement) című vigjátékát, egy Szász Elza nevű hölgy fordításában (angol színlapon Elsa de Szasz), „de” rossz, sőtlan fordítás, rengeteget püsszögtek az angolok, a kritikusok már a második felvonás után elmentek. Másnap a Press Club éttermében egyik angol kolléga mégis megjegyezte: „ugy látszik, minden hónapban lesz ezennel Heltai bukásunk”. (A Néma levontára célzott, amely decemberben bukott).

Schiff-alapítványok

A német emigránsokkal kapcsolatban meg kell emlékeznem a Schiff családról, akinek nevéhez híres londoni Schiff-alapítványok fűződnek. A Schiff bankház neve talán jobb csengésű ma, mint a Rothschildoké, nagyapjuk még a nyolcszázas évek végén menhelyeket alapított az orosz pogromok elől menekülő zsidók részére. Ma az unoka: Otto Schiff egész jövedelmét a menekültek segélyezésére adja. Hangtalanul és némán adnak, szinte ott állnak a doveri kikötőben az angol határőrök mellett. A német emigránsok mesélik, hogy nem is tudják, hogy ki adott nekik, kaptak ruhát, lakást, ellátást, munkaengedélyt szereztek nekik.

Földes Jolán Indiában

Kelemen Kálmán, Földes Jolán férje, mesélte, hogy a napokban levelet kapott feleségétől, Madrásból, ahol a nemzetközi-díjas író nő adatait gyűjt egy új regényéhez. Földes Jolán az elmúlt nyáron megismerkedett Budapesten egy angol úrral és feleségével, akikkel néhányszor együtt voltak, majd megadták az író nőnek címüket, meg is hívták az indiai Madrásba, mondván, hogy ott a férfi „állami tisztviselő”. Földes Jolán most átment Madrásba, ahol kiderült, hogy az angol csakugyan állami tisztviselő, még pedig Madrás állam kormányzója. Már hetek óta náluk lakik, nem akarják elengedni, úgyhogy az író nő márciusig náluk marad és ott fejezi be ui regényét.

des Jolán az elmúlt nyáron megismerkedett Budapesten egy angol úrral és feleségével, akikkel néhányszor együtt voltak, majd megadták az író nőnek címüket, meg is hívták az indiai Madrásba, mondván, hogy ott a férfi „állami tisztviselő”. Földes Jolán most átment Madrásba, ahol kiderült, hogy az angol csakugyan állami tisztviselő, még pedig Madrás állam kormányzója. Már hetek óta náluk lakik, nem akarják elengedni, úgyhogy az író nő márciusig náluk marad és ott fejezi be ui regényét.

Futballista-sztrájk fenyeget Franciaországban

Párisból jelentik: A sorozatos franciaországi sztrájkmozgalmak egymásutánjába új sztrájk kapcsolódik be. A francia profifutballisták készülnek „munkabeszüntetésre” még hozzá oly napon amelyen a legjobban megérezné azt a futballszövetség, a fervevett francia—belga válogatott mérkőzés napján.

A francia profifutballisták már korábban szindikátusba tömörültek, a francia futballszövetség azonban nem akarja elismerni ezt a szakszervezetet, annak átiratára nem válaszolt és tudni sem akar arról, hogy a szervezet, mint a profijátékosok érdekképviselője szerepeljen.

A francia futballista szak-

szervezet, amelynek csaknem valamennyi francia válogatott játékos tagja, most memorandummal fordult a francia futballszövetséghez: vagy elismeri érdekképviselői rendszernek a szindikátust, vagy a játékosok egyszerűen sztrájkba lépnek. Január 30-ára tűzte ki a szindikátus a határnapot a válaszára. Ez a dátum érzékeny pontja az egész ügynek ezen a napon mérkőzik ugyan is a belga és francia válogatott együttes. A futballisták szakszervezetének ultimátuma kényes helyzetbe hozta a francia futballszövetséget, mert bár Franciaországban nyílt profiszionizmus van, sportkörökben mégis ellenzik a szakszervezet elismerését.

Kétszeresére emelték Julianna udvartartásának költségvetését

Egész Hollandia örömmel és bizakodva várja a már minden órában esedékes nagy eseményt, Julianna trónörökös nő gyermekének megszületését. A trónörökös nő ezekben a kritikus napokban érte az a kellemes meglepetés, hogy a kormány kétszeresére emelte a részére és férje, Bernhard herceg részére megállapított jövedelmét. A holland kincstár eddig 200.000 forint évi jövedelmet biztosított a trónörökös nő udvartartása részére. Ezt az

összeget most újabb 200.000 forint engedélyezésével 400.000 forintra emelték fel. Vilma királynő ezuttal is gyengéd, áldozatkész anyósna bizonyult. Készséggel beleegyezett abba, hogy ugyanakkor 200.000 forinttal csökkentse az övét.

Igy a Julianna hercegnő valamint férje — Bernhard herceg udvartartási költségeinek százszázalékos emelése — semmi újabb megterheléssel nem fenyegeti az adófizető polgárságot.

38 ezer békevers

Váloszínűleg volt még ennél több is, amióta az ember feltalálta, hogy érzelmeit ritmikus formában tolmácsolja vagy hazudja. Most azonban egyszerre jelentkezett 38 ezer békevers, mint a mikádó által kiadott pályázat eredménye. Van a japán kínai birodalomban egy költői versforma. Két sor az egész, de valami annyira kötött, még így is, hogy művelése a legnagyobb nehézség és a legnagyobb gyönyörűség. A japánok különben csakugy, mint a kínaiak, hallatlan szívszággal ragaszkodnak a hagyományokhoz s náluk minden ami a hagyományokkal kapcsolatos, az egyuttal „tisztelétreméltó”. Nem kell megütköznünk rajta, tudjuk mindnyáján, hogy „tisztelétreméltó” náluk a leánykereskedés épugy mint az a szép szokás, hogy a konkurrens színházak olykor bérnyilkosokkal teszik el láó alól az ellenfél legjobb színészét. A bérnyilkost és a felbujtót most már természetesen megbüntetik de a közvélemény még sem érez igazi felháborodást, mint amilyent például lást, mint amilyent például nálunk váltana ki. Náluk ez „tradíció” ha helytelenségéhez előtűk sem fér kétség. De a japán és kínai néplelekbe hihetetlen erővel gyökerezett bele a mult tisztelése. S miután tudván tudjuk, hogy a japán és kínai mult legalább oly dicsőségeltjes, mint az európai mult s ismeretes tény előttünk hogy a japánok gyöngéd verseket költöttek, zseniális képeket festettek, papírt gyártottak akkor, mikor mi még a legsötétebb középkor rémségei középette pusztultunk, meg tudjuk érteni, hogy a sárgák nem ok nélkül imádják a multat és nem következtelen tettőlük, hogy a mult tisztelében néha meg is botlanak s fejet hajanak olyan szokások előtt, a miket bizony még kétezer évvel ezelőtt sem kellett volna követniök.

Ilyen tradíció az is, hogy az említett kötött versforma a békéről szóljon. Ezt művelni jog és kötelesség. Az ősök tisztelétét ép ugy jelenti, mint fenntartás nélküli hódolatot a mikádó iránt. A nagy Konfucius maga is békét hirdetett és így meg kell érteni, hogy a hagyománytisztelő Japánban most 38 ezer ember őszintén versel a békéről s mindazt, ami most Japánban, illetőleg Kínában folyik, nem minősíti háborúnak, hanem csak a béke érdekében tett elengedhetetlen lépésnek.

Semmi esetre sm szabad fin torognunk efölött a 38 ezer vers fölött. S még kevésbé kell azt hinnünk, hogy ez a verselés és tömeges ritmuskeresés a béke érdekében, egyuttal azt is jelenti, hogy mind a 38 ezer költő őszinte békevágys hatja át. S még kevésbé, hogy a japán közvélemény a

béke mellett van és nem óhajtja Kína teljes leigázását. Be kell látnunk, mert hiszen előtűnk fekvő tapasztalat ez, — hogy a közvélemény nagyon is hajlamos arra, hogy az érdekeivel homlokegyenest ellenkező véleményét alkosszon és hirdessen, öljön és meghaljon érte.

Igy van ez Japánban is, ahol tulnyomórészt meg sem értik, hogy a fegyverek hatalma mit jelent. Ők csak azt tudják, hogy Nippon emberemlékezet óta meg nem verték. Hogy aztán a legyőzött nép is mennyire ember s a legyilkolt is gyermekét és kis családot hagy maga után, — az nem fér már közel szívékhöz.

A békéről szóló tradicionális vers, az más. Az a béke, melyet ez hirdet, elsősorban Japánban belül él. Legyen béke és nyersanyag. Japán kapja meg mindazt, ami a békéhez szükséges, gyapotban, buzában, szénben, fában. Ha a kínai verejtéke selymet termel, a selyemfestés szépen előrelendül és a hajszálfinom japán művészet az andalító tájak rajzaiban új, ámbár „tradicio-

Közkivánatra

meghosszabbítva! 39 lei, 3 drb rendelésnél 3 drb művészi levelezőlapot ajándékba adunk
FOTO JULIETTA
Bulevardul Regele Ferdinand 6

nális” szépségeket fog kifejezni. Ha eléggé megpuhítja a kibikosok könnye, az új formák fognak zenénél is finomabb dallamokat kifejezésre juttatni a porcellángyártásban. Es ha felállítják a nagy üzemeket a Jangce folyó erdői mellett, a japán költők új gyártmányu famentes papíron fogják megírni a 38 ezer érzelmes, szigoruan kötött verset a békéről.

A békéről szóló versek és a béke vágya valami kettő Japánban is. S ez így van a világ teremtése óta, amióta csak költők vannak a világon. Érezni nehezebb, mint verset írni. Így van ez Japánban is. Istennem ha egyszer behoznák a halálbüntetést a hazudozó költők ellen. Mennyivel kevesebb ember írna verset s talán a két scros, rendkívül kötött formaszépsége hanyatlóba esne Japánban is, de mégis szebb és ritkább költemények zengenének a dalosok ajkain igaz békéről és igaz szépségeiről a szenvedésteli létnek.

Rádió műsor

VASÁRNAP

BUKAREST. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli műsor közvetítése. 9.55 Istentisztelet. 13 Hírek. 13.20 A Dinicu zenekar hangversenyének közvetítése. Szünetben hírek. 15 Mezőgazdáknek. 18 Katonazene. 19 Időszerű anyagok. 19.15 Tánclemez. 20 Felolvasás. 20.30 Hangjáték. 21.30 Gramofonlemez. 22 Hírek. 22.10 Rádiózenekar. A szünetben: 22.30 Sporthírek. Majd a hangverseny után hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

BUDAPEST I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd az egyetemi templomból. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-téri evangélikus templomból. 13.30 Magyar szimfonikus zenekar. 14.05 Előadás. 15 Lemezek 16 Gazdáknek. 16.45 A rádió szalonzenekara. 17.30 Előadás. 18 Cigányzene. 18.50 „A családvédelem” Ravasz László előadása. 19.15 Magyar dalok. — 19.45 Csevegés. 20.15 Jazzhármas. 20.50 Sporteredmények. 21 „Szuhay” vigjáték. 22.30 Hírek. 22.55 Közvetítés a Magyar Ökölvívó Szövetség csapárbajnoki versenyének döntő mérkőzéséről. 23.40 A 2. honvédegyalogezred zenekara 24.30 Zongoraszámok. 1.05 Hírek külföldre.

HÉTFŐ

BUKAREST. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggel hangverseny, náztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizálás jelentés. 13.10 Déli hangverseny, közben Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15: Hírek időjárás jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.15 Lemezek. 19 Időszerű anyag. 19.15 Csak Rádió Románia: Lemezek. Csak Bukarest Dvorzsák: Ötös. — Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. — Utána közlemények.

BUDAPEST: 7.45 Torna, gramofon, utána éternd. 11. Hírek. 11.20: Felolvasás. 12.10 Vizjelző szolgálat. 13: Harangszó. utána Énekegyüttes. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Az Országos Postászenekar. 15.40 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélóra. 18 Előadás. 18.30 Lemezek. 19 Munkásfélóra. 19.30 Cigányzene. 20.25 Elbeszélések. 21.10 A Filharmoniai Társaság hangversenye. 22 Hírek. 23.10 Időjárásjelentés. Majd hanglemez. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Szalonfős.

Staniol, színes selyem, krepp és tafeti-papírok legolcsóbb árban kaphatók Pásztor Ede papirkereskedésben. Pista Mihai Viteazul 4. (Nagyipiac.)

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA

Apró hirdetések.

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurrenciától félrevezetni!

ÁLLÁS

Virágkertész tanulónak 15—16 éves fiut felveszek. Nagy Sándor Cal. Ostășilor 61. Oradea. 310

Főzni tudó zsidó mindenest keres uricsalád, nemkóser ház tartáshoz. Kellemes nyugodt otthont biztosítunk. Cim a kiadóban. 259

Perfektül főzni tudó minden szakácsné keresünk azonnalra. Cim a kiadóban. 258

Jó családból nyomdai bera-kó tanuló lányt felvesz a Pásztor nyomda.

Keresünk zsidó nőket háztartási munkára. Jelentkezés 3—4 között Huszár Lászlóné, Str. Ep. Pavel No. 12. II. em.

Ugyes tanulót női-szabóság-hoz felveszek. Tóth, Str. Dimitriu Cantemir 7. 314

Fiatat kifutó lányt azonnalra felveszek. Karacs, Str. Moldova 5/a. 312

Magános urinó 40 éven felüli mindenest főzőnőt keres. Jelentkezés délelőtt. Ehrenfeld né, Str. Rimanóczy 8. 315

Szakmányos vincellért azonnalra felveszek. — Vidékiek előnyben. Grosz, Str. Rimanóczy 5. 313

Keresünk megbízható urat, akinek lakhelyén nagyobb körzetben azonnal önálló szétkül-
cési központot létesítünk. Üz-lethelyiség szükségtelen. Hivatás és lakhely mellékes. Állandó jövedelem havi 1000. — Ajánlatokat „104” jelígen Rudolf Mosse, Sibiu továbbít. 311

VÉTEL-ELADÁS

Kertvárosban egy telek eladó. Értekezni Str. Fazanilor 16 (Fácán-sor) Simonovits. 300

Rendőrséghez és pénzügyigazgatóság-hoz szóló bejelentések, lakbérszerződések és más hivatalos nyomtatvány-ürlapok kaphatók a Pásztor Ede cégnél Pista Mihai Viteazul 4.

KÜLÖNFÉLE

For d és Hanomag traktorok, téglák és cseréprések, esztergapadok, szallag-fűrészek, 60 HP. Diesel 16—20 HP. petroleum-motorok, egy községi tűzifecskendő, 4-6 HP cséplőgarnitúra, hengerek, malmai gépek, rovátkoló és csiszológép, 120 és 200 HP stabil gépek, szabadalmazott herefejtő készülékek kaphatók: Desider Friedrich, Timișoara IV. Str. Vespasian 4.

Multat, jelent, jövőt mondok 20 leiért és bármilyen bajban segíteni tudok. Str. Moldova 58-a Oradea. 3099